I fodboldfællesskabet 'OMBOLD' kan man være den, man er – også når man kæmper med hjemløshed eller misbrug

NGO'en OMBOLD er et fodboldfællesskab, som kan rumme udsatte mennesker, der har svært ved at passe ind i Foreningsdanmark, fordi de kæmper med hjemløshed, misbrug eller andre problemer. Mange af spillerne oplever, at de gennem spillet og det positive fællesskab får en stærkere selvforståelse af, hvem de er, og hvad de kan.

AF LISE MØLLER SCHILDER
FOTO: LISA MARIA FRENDVED CHRISTENSEN

Lise Møller Schilder er journalist
Foto: Julie Hellesøe

Skyerne har trukket sig sammen. Det er onsdag i slutningen af november. Udenfor er det koldt og blæsende, men indenfor i Hafnia-Hallen i Københavns Sydhavn er AsfaltLigaen lige gået i gang. Der spilles igennem, så sveden pibler på den indendørs street-fodboldbane.

Ude på sidelinjen står en flok mennesker og hepper og hujer. Hver gang, der skydes på mål, pareres eller laves en hurtig finte, bryder publikum ud i et brøl. Publikum er sådan set bare de andre hold og nogle trænere. Og der er nok ikke mere end 20 mennesker til stede. Men stemningen er god, og tempoet er højt.

Det er NGO'en OMBOLD, som arrangerer AsfaltLigaen. En fodboldturnering, som afholdes i København, Aarhus, Odense og Næstved. Alle er velkomne – især de mennesker, der ikke rigtigt kan finde sig til rette i Foreningsdanmark.

Det er også OMBOLD, der organiserer Hjemløselandsholdet, som for nylig har vundet EM-sølv, og som netop er blevet danmarkskendte gennem en dokumentarserie på DR. Flere af spillerne er derfor vant til journalister, så der er ikke mange, som tager notits af, at der kommer en journalist og en fotograf forbi. Det er først, da vi forklarer, at vi kommer fra STOF-bladet, at der bliver grinet lidt rundt omkring og fyret et par jokes af.

Et fællesskab med ligeværd

Heldigvis er der flere af spillerne, som gerne vil fortælle om deres forhold til OMBOLD. Temmi Vesterberg har de seneste to år spillet fodbold i OMBOLD-regi, og så er han udtaget til Hjemløselandsholdet. Tidligere har han kæmpet med misbrug af alkohol, kokain, ketamin og piller. Hele 'Kemi-skolen', som han selv kalder det.

"Jeg har spillet fodbold i mange år, men jeg har aldrig været god til at fungere i en normal fodboldforening. Jeg var ikke god til, at man skulle møde op tirsdag og onsdag og spille kamp lørdag. Når man har et stofmisbrug, er det meget svært. Så jeg følte mig udenfor, og jeg følte, at jeg ikke var god nok."

Han forklarer, at hos OMBOLD kan man komme og gå, når man har lyst, og man kan være i det humør, man har lyst til, uden at der er nogen, som ser ned på dig. Og det er en vigtig faktor.

I dag har Temmi været ædru og stoffri i 2 år og 3 måneder. Han fandt vejen til OMBOLD via et

12-trins-fællesskab, som han kom ind i, efter han havde været i døgnbehandling. Og han oplevede, at fodbolden blev en slags trædesten for ham

"Jeg kunne ikke passe noget som helst, da jeg kom ud af min behandling. Jeg kunne ikke håndtere et arbejde. Så jeg startede med at komme til de åbne OMBOLD-træninger rundt omkring i København. Og så stille og roligt blev jeg mere vant til at snakke med andre mennesker, fremmede mennesker. For det fællesskab, vi har ... vi har alle sammen været i samme båd. Det er nemmere at snakke med nogen, der har oplevet det samme. Og så får man opbygget noget selvtillid. Og lige pludselig kan man godt mærke, at nu kan jeg sagtens fungere i det omkringliggende samfund," forklarer han.

Fra udsat til fodboldspiller

Rikke Sparving er aktivitetsansvarlig i OMBOLD og landstræner for Hjemløselandsholdet. Hun oplever ofte, at spillerne ændrer deres syn på sig selv gennem fodbolden.

"De siger selv, at lige pludselig ser de sig selv som en fodboldspiller og ikke som en hjemløs og misbruger. De er ligesom noget eller nogen. Og hvis de snakker med andre, så er de fodboldspillere," siger hun og fortsætter:

"Det har en kæmpe stor betydning for dem, både i kraft af, at det er noget, de kan og gør. Og så fordi det ikke er noget negativt. Så bare det i sig selv, at de bliver fodboldspillere, det løfter rigtig mange af dem."

Temmi Vesterberg har de seneste to år spillet fodbold i OMBOLD og er nu også træner.
Derudover er han også udtaget til Hjemløselandsholdet.

ik' ylder du en kondi

Noget af det vigtigste ved spillet er også det positive fællesskab, som spillerne skaber med hinanden og sammen med de trænere, som faciliterer træningerne og stævnerne. **Der er mange af spillerne, som aldrig har deltaget i sådan et fællesskab før, hvor man bliver værdsat, forklarer Rikke. Det er et fællesskab, hvor folk spørger efter dig, hvis du ikke møder op. Så bliver der ringet og skrevet, og hvis man så alligevel møder op, så får man en varm velkomst.** OMBOLD afviser aldrig nogen. Og hvis der en sjælden gang er en spiller, som møder op og er for påvirket til at spille, bliver der bare fundet en stol, og så kan han lige sidde lidt og se på.

"Nogle af spillerne er jo misbrugere, men det er de ikke i de timer, de er her. Så er de fodboldspillere. Og så er der nogen af dem, der begynder at tænke, jeg kan lige lade være med at tage noget eller drikke, eller hvad de nu kæmper med, før de skal til Asfaltliga eller træning. Så bliver de også bedre, for de andre synes også, at det er bedre, hvis jeg ikke er helt væltet, når jeg kommer. Så lige så stille begynder det at række ud over træningerne," fortæller Rikke.

Hos OMBOLD er målet først og fremmest at skabe et fodboldfællesskab for dem, der ikke passer ind i den traditionelle foreningsidræt. Ofte vil der så være spillere, som rykker videre, fordi de får et arbejde, som ligger samtidig med træningen, eller fordi de begynder at træne i en traditionel fodboldklub. Det hænder dog også, at der er spillere, som søger tilbage. OMBOLD bliver et fællesskab, som man kan holde fast i, hvis tingene går lidt den forkerte vej. Og for mange er det også rart at komme og spille fodbold et sted, hvor man kender præmisserne og kulturen.

Væk fra de grimme tanker

Tilbage i hallen får fotografen skudt en bold i hovedet, da hun forsøger at fange spillet lidt tættere på. Med det samme kommer der folk hen til hende for at sikre sig, at hun er okay. Og efter træning, da der står en flok spillere uden for hallen og får en smøg, er der også flere, som lige spørger igen for en sikkerheds skyld, om hun har fået det bedre.

Selvom man ikke skal nærme sig tilskuerpladserne og slet ikke gå ind på banen, hvis man er bange for at få tyret en bold i hovedet, er det tydeligt, at spillerne tager sig af hinanden uden for banen. Det er heller ikke alle, der har lyst til at fortælle deres livshistorie til en journalist den

René på 54 år har spillet i OMBOLD siden 2003, og han bruger fodbolden til at komme væk fra de grimme tanker, som hurtigt kan opstå, hvis han sidder alene derhjemme.

dag, når Rikke er henne at spørge. Men det er også helt okay. De fleste er trods alt mødt op for at spille fodbold.

En af spillerne, som har deltaget i længst tid, er René på 54 år. Han har faktisk spillet med siden 2003, hvor det hele startede, forklarer han. Dengang sov han på sofaer rundt omkring i Istedgade, men den tid er forbi. I dag har han et godt sted at bo, og han bruger fodbolden til at komme væk fra de grimme tanker, som hurtigt kan opstå, hvis man bare sidder alene derhjemme.

"Det betyder meget. Det har hjulpet. Jeg ved ikke, hvordan jeg skal sige det. Der er en fed stemning. Folk er helt nede på jorden, afslappede og ser ikke ned på nogen. Der bliver ikke snakket om alt sådan noget der. Hvis jeg bare går rundt derhjemme i min egen trummerum, bum bum, så ryger jeg hurtigt på et eller andet, og det kan jeg bare ikke mere, har min læge sagt, for jeg har en smadret bugspytkirtel."

I Asfaltligaen spiller René på et hold med otte mand, som kalder sig for Krammeholdet. Og ellers så træner han gerne til de åbne træninger 3-5 gange om ugen. Det er tit, at der er nogle fra holdet, som ikke lige kan komme, hvis de skal på arbejde eller noget andet, men det er egentlig heller ikke så vigtigt, for René spiller med alle.

"Hvis der er nogen, jeg ikke rigtig gider, og de kommer til OMBOLD, så spiller jeg sammen med dem. Og det gør andre også, har jeg lagt mærke til. Så kan det godt være, at jeg ikke snakker med dem bagefter, men OMBOLD er for alle, så det bliver man nødt til," siger René.

Rikke Sparving har ligeledes bemærket, hvor gode spillerne er til at lade uvenskaber blive udenfor banen. Det gælder også folk fra forskellige bandegrupperinger, forklarer hun. Når de mødes til OMBOLD, kan de godt sammen. I det hele taget kommer spillerne fra meget forskellige baggrunde og med meget forskellig bagage, men det ser hun kun som en styrke.

"I nogle kommuner har man valgt at opdele mellem misbrugere og ikke-misbrugere. De har de her kasser, fordi man kan være bange for, at misbrugere påvirker ikke-misbrugere. Det er bare ikke det, vi oplever. Måske fordi der heller ikke er så meget navlepilleri. Det er jo fodbold. Og så står man måske lige på banen og siger, at "du har ikke taget noget siden i går, hvor er det sejt", og så spiller man videre," siger hun.

Udtaget til Hjemløselandsholdet

Rikke fungerer også som landstræner for Hjemløselandsholdet. Det er et hold, der bliver udtaget for et år ad gangen, og som tager til VM i hjemløsefodbold. På grund af covid-19 har det nuværende hold været i gang i to år, da VM blev aflyst i år. Men ellers er det et hold, hvor der bliver udtaget nye personer en gang om året.

"Vi har ca. 2500 spillere, som årligt bruger OMBOLD. Vi har træninger rundtomkring i 10 byer og ligaer i 4 byer. Og så har vi store mesterskaber hver måned. Der tager vi med ud og kigger på spillere og laver en bruttoliste, ligesom hvis det var en almindelig fodboldklub. Vi skriver spillere ned, der er dygtige. Og vi kigger udelukkende på deres fodboldmæssige kompetencer."

Der udtages i alt otte spillere. Og hele landsholdet mødes så hver tredje måned i tre dage, hvor de sover sammen og træner sammen.

"Der er to til tre træningspas hver dag. Men alt derudover er social træning eller fællesskabsaktiviteter. For det er det, der er altafgørende. Vi kan sagtens nogle gange have nogle gode fodboldspillere, men kan de ikke finde ud af at være sammen, så bliver det bare et lorteforløb for alle at være i," fortæller hun.

Hjemløselandsholdets fokus er at træne op mod VM. Og når de har spillet VM, afslutter de forløbet kort efter. Undervejs forsøger trænerne dog også at hjælpe spillerne videre med noget positivt bagefter.

“Vi kan kontakte sagsbehandlere eller hjemløseenheden. Vi kan tage med dem hen til kommunen eller få styr på deres økonomi. Vi kan hjælpe dem med at få et hævekort eller NemId. Alle de der helt lavpraktiske ting. Så vi hjælper dem så langt som muligt.”

Medarbejderne i OMBOLD agerer på den måde som et fast bindeled for landsholdsspillerne, når de skal navigere i de forskellige dele af det offentlige system eller skal videre og have en uddannelse eller skrive ansøgninger til jobs.

“I princippet stopper vi, når de er færdige med landsholdsforløbet, der normalt varer et år ad gangen, men i praksis gør vi ikke. Selvom vi ikke har ressourcer til mere, hjælper vi dem selvfølgelig, så længe de har brug for det. Jeg har kontakt til spillere tilbage fra 2009, som nogle gange ringer. Og når vi er til træning, er det jo også oplagt lige at snakke lidt.”

Et fællesskab i hverdagen

For Temmi Vesterberg har OMBOLD sammen med 12-trins-fællesskabet været afgørende for, at han er kommet videre i sit liv. **Han har været i døgnbehandling i flere måneder langt væk hjemmefra, men i sidste ende gav det kun en pause fra misbruget, forklarer han. Det afgørende var at finde et fællesskab hjemme i hverdagen.** Og det vil han også gerne give videre, hvis der sidder nogle behandlere fra det offentlige og læser med.

“Det der med at blive introduceret til 12-trins-fællesskaberne med det samme. Det er vanvittigt vigtigt. Eller et andet fællesskab, fx OMBOLD, så man har noget at gå til, hvor man møder nogle mennesker, der er ligesindede og vil én det godt.”

I dag er Temmi selv blevet træner i OMBOLD. Han tager med til AsfaltLiga og sætter tingene op, så der er styr på det hele. Og så spiller han fodbold med beboere på herberger og på psykiatriske centre.

“Jeg kan forstå dem meget bedre, end Rikke nogensinde ville kunne, fordi jeg har stået i den samme situation, som de ofte har. Når jeg har en samtale med spillerne, kan jeg genkende rigtig meget af det, de siger. Det er også altid meget nemmere at snakke med en, der er i øjenhøjde, selvom Rikke er vidunderlig og fantastisk, så er det bare nemmere at snakke med en, som har været ude for det selv.”